

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 255. szám.

Előfizetési árak:
Égész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egres szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Hétfő, november 9.

A torontálmegyei szabadelvűpárt a Tisza-kormánynak.

Torontálmegyei szabadelvű pártja nevében az elnökség a mai nap folyamán a következő üdvözlő táviratot intézte Tisza István gróf miniszterelnökhöz:

Tisza István gróf
miniszterelnök urának

Budapest, Országház.

Torontálmegyei szabadelvű pártja Nagyméltóságodat kormányralépése alkalmából szívélyesen üdvözlő s mint pártunk vezérét teljes bizalma és őszinte ragaszkodásáról biztosítja.

A megyei szabadelvűpárt nevében:

Dr. Kis János,
Várnay Imre,
alelnökök.

Tallián Béla választói közt.

(Kiküldött tudósítónktól.)

— november 9.

Tallián Béla v. b. t. t., országgyűlési képviselőnek földmívelési miniszterre történt kinevezetése következtében tudvalevőleg le kellett mondania törökkanizsai mandátumáról s így ott új választás alá kerül.

A törökkanizsai kerület választópolgárai természetesen újból felajánlották a jelöltséget szeretett képviselőjüknek s Tallián Béla a jelöltség följánlásának aktusára szombaton Törökkanizsára ment s itt egyúttal kifejtette programját is.

Hogy a szeretet hangoztatása Tallián Bélánál nem frázis, arról bárki meggyőződhetett, ha végigszemlélte Tallián Bélának fogadtatását Szegedtől Törökkanizsáig, a kerület székhelyéig. Utja mindvégig valóságos diadalut volt. A választókerületből, sőt a megye más helyéről is százával sereglettek eléje az emberek, hogy őt, aki a megye talajából fejlődött ki azzá a kiváló politikai egyéniséggé, ami ma, üdvözlőjük abban az első útjában, melyet mint miniszter tett választókerületébe és otthonába.

Azt a szeretetet és ünneplést látva, mely őt tegnap körülvette, lehetetlen rá nem mutatni arra, hogy politikailag is milyen szerencsés választás volt Tallián Bélának a miniszteri székbe való meghívása.

Mert őt nem a párthívek ragaszkodása veszi körül, de embertársainak szeretete, faji és nyelvi különbség nélkül. Az ő egyénisége kiválóan alkalmas arra, hogy más nyelvű polgáraink a magyarsággal egyetértve munkáljanak a haza, a közjó érdekében s ugyszólván teljesen elsimulnak az ellentétek azok között, akik az ő táborában vannak. Ez Torontálmegyeében, ahol szeretik a nemzetiségek között az ellentéteket kielesíteni, igen nagyjelentőségű eredmény s egyaránt javára válik a vármegyének, mint magának az államnak s ez az eredmény mindenestre még nagyobb súlyt fog nyerni azzal, hogy Tallián hatalmi állásában érvényesítheti munkálkodását.

A páratlan óvációról, melyben Talliánnak tegnap része volt, itt adjuk egyébként kiküldött tudósítónk kimerítő beszámolóját:

Fölvonulás Tallián elé.

A torontáli helyi érdekű vasutnak Nagybecskerek—Szeged között közlekedő déli vonata tulajdonképpen egy fölvonulást képezett Tallián elé. Ezen a vonaton igyekeztek mindazok Törökkanizsára és Szegedre, akik a minisztert legelőbbben üdvözlőni óhajtották.

Amint a vonat Karlovát elhagyta, minden állomáson szálltak föl a községekből küldöttek, hogy részint Törökkanizsára, részint Szegedre menjenek Tallián elé.

A küldöttek tömeges fölvonulásának sora Padén kezdődött, ahol Szvoboda padéi községi jegyző, Fonyó plébános és Joanovics birtokos vezetésével szállt föl a vonatra a padéiak küldöttsége. Tiszszentmiklóson Lázár Péter községi jegyző, Csókáról Enyedy községi jegyző, Hoffmann esperes, dr. Braun Gyula orvos, Táborny Miksa uradalmi számtartó vezettek küldöttséget.

Törökkanizsán szállt föl a választókerület székhelyének küldöttsége imponáns számban, köztük: Bolgár István, az ottani szabadelvűpárt alelnöke, Bernáth Gyula kir. járásbíró, Rác Ferenc pápai kamarás, plébános és Speyer aljárásbíró, Mieskey Vince tb. főszolgabíró, Molnár szolgabíró, Oprean Aurel községi jegyző, dr. Petrovics Dusan, dr. Dimitricovics Milivoj, dr. Eisler, dr. Schwarcz ügyvédek, dr. Csillag, dr. Popovics Aurél kir. közjegyző, Szabó János, Ringhoffer Andor, Grüner Ádám tak. pénzt. igazgatók, Lévay N., Kovács K., Dus Miklós, Dus Vince, Csernolatecz Géza torontáljózseffalvai jegyző stb.

Törökkanizsán a vonat megnövekedett néhány kocsival, amire szüksége volt már azért is, mert Kanizsán felül egyremásra szálltak föl újabb küldöttek. Így Szerbkeresztúrról Toponacszy Uros jegyző, Drasity szerb esperes, Drasity Vazul közs. aljegyző, Gyáláról Magarasevics Pál jegyző, dr. Nagy Imre orvos, Ó- és Ujszentivánról Jónás Antal jegyző, Deszkről Jankovics Sándor jegyző, Szőregről Tóth Károly jegyző, Obébáról Schlinger József plébános, Kübekháza Poroszkay Zoltán jegyző, Oroszlamosról Hoffer József jegyző, Majdánról Döry István jegyző vezetésével jöttek küldöttek, amelyek mind Szegedre mentek. Eljött azonkívül Nagykikindáról Tellesky Kristóf főbíró is.

A vonat négy óra felé érkezvén Szegedre, itt a küldöttek szétoszlottak s öt óra után gyűltek ismét össze a pályaudvaron, hogy a hat órai vonattal Budapestre érkező minisztert fogadják.

A fogadtatás Szegeden.

Már jóval hat óra előtt zsufova volt a szegedi pályaudvar nemcsak torontáliakkal, de szegediekkel is, akik szintén a miniszter üdvözlésére jöttek ki.

Szeged város tanácsa testületileg vonult ki Kállay Albert főispán és Tóth h. polgármester vezetésével s kijöttek azonkívül a vonathoz a különféle hivatalok és testületek fejei is.

Mikor hat óra után a budapesti vonat berobogott a szegedi pályaudvarra, a szalonkocsiból kilépő Tallián Bélát egérvő éljenzés fogadta s csakhamar szoros gyűrűként vette körül az embertömeg.

A minisztert elsőnek Kállay Albert főispán üdvözlötte Szeged város nevében, amit Tallián Béla szíves szavakkal köszönt meg.

Utána Bolgár István, a törökkanizsai szabadelvűpárt alelnöke lépett a miniszter elé s lelkes beszéddel fordult hozzá a törökkanizsai választókerület polgárai nevében.

Beszédében hangsúlyozta, hogy habár a választókerület a közelmúltban lezajlott politikai eseményeknek csak néma szemlélője volt, mégis tagadhatatlan, hogy annak egyes fejleményei iránt a legnagyobb érdeklődést tanúsította, hogy érzelmeinek tüntetések által külsőleg kifejezést nem adott, annak oka az volt, mert meg volt róla győződve, hogy a nemzet jogos kívánalmait alkotmányos uton rendeztetni fognak. Kívánságaink nagy részben teljesítve is lőnek, csak megnyugtatásunkra szolgál, hogy az e tekintetben hozandó törvények végrehajtása oly kipróbált hazafiakra bízott, mint amilyenekből gróf Tisza István miniszteriumát megalkotta.

Mi, — folytatta — kik Nagyméltóságodat fiatal kora óta ismerjük és úgy hívalmoki, mint politikai pályájának közvetlen tanúi voltunk, jól tudjuk, hogy mesés munkabírása, ernyedetlen szorgalma, mely semmi nehézségtől sem riad vissza, voltak azon tulajdonságok, melyek kartársai fölé helyezték és ugyanazon tulajdonságok nyujtanak, ezuttal biztosítékot arra nézve, hogy a reszortjába tartozó ügyeket tiszta kézzel és pártatlanul fogja elintézni és ha ehhez hozzávesszük még lángoló magyar hazafiságát, úgy biztosak leszünk abban, hogy addig, míg tárcáját kezeiben tartja, alkotmányunkon sérelem ejteni nem fog.

Hogy pedig e reményeink teljesedésbe

menjenek, kívánom, hogy adjon az Isten erőt és egészséget, hogy minél tovább kiálthassuk: éljen Tallián Béla!

Az éljenzés lecsillapultával Tallián Béla hivatkozván arra, hogy a hely nem alkalmas arra, hogy körülményesen feleljen, azért csak röviden hálátelt szívvél köszöni meg az üdvözlést.

Most László Gyula szegedi városi tanácsos lépett a miniszter elé s a Délvidéki magyar közművelődési egyesület előkészítő bizottsága nevében üdvözlötte Talliánt, kit az egyesület elnökeül kért föl, fájdalomának adván kifejezést, hogy minisztersége következtében nem Tallián neve alatt lobogtathatja az egyesület a magyar kultúra zászlaját.

Tallián Béla válaszában szintén sajnálkozásának adott kifejezést, hogy a zászlót le kell tenni kezéből, de ha közvetlenül nem is lehet része az egyesület munkálkodásában, közzvetve azonban szíve egész melegevel munkálkodni fog az egyesület érdekében.

Még Reök Iván, a szegedi folyamtermőki hivatal főnöke üdvözlötte a minisztert, mire Tallián Béla visszaszállt szalonkocsijába s néhány perc múlva a vonat a torontáli küldöttekkel együtt harsány éljenzés mellett kirobogott a pályaudvarról.

Az utban.

A Törökkanizsára utazó minisztert utközben is egyremásra ünnepelték az állomásokon. A megye határában a szőregyhiek vonultak ki fáklyákkal, zászlókkal, cigányzenekarral s mindenfelől durrogtak a mozsarak, zúgtak az éljenek, vegyítve a szerbek zsvióival.

Minden állomáson fáklyások fogadták a minisztert, aki utközben azonban csak szívélyes kalapemelintéssel köszönte meg kocsijából az óvációt.

Törökkanizsán.

Nyolc óra felé ért a vonat Törökkanizsára, ahol az állomásra ezrekre menő tömeg gyűlt össze.

Itt a minisztert, mikor kocsijából kilépett, a község polgárai nevében dr. Hódy Antal ügyvéd és lapszerkesztő üdvözlötte igen formás, lelkes beszédben s hangsúlyozván, hogy Törökkanizsa polgárai továbbra is bizalommal néznek működése elé, kérte, hogy az eddigi szeretetteljes viszonyt a miniszter továbbra is tartsa fenn közöttük.

A zajos éljenzéssel fogadott beszéd után Tallián Béla meghatottan fejezte ki köszönetét az óvációért, melyet most kap, mikor először jön mint a kormány tagja az ő szeretett községébe. Őt nem teszi büszkévé a miniszterség s marad a ki volt. Ő is kéri polgártársait, hogy éppen úgy tartsák fenn vele szemben a barátságot, mint eddig. Ha az országos gondok most el is vonják őt körükből, a kerület anyagi, szellemi és földmívelés ügyeit mindig szíven fogja viselni.

Riadó éljenzés zúgott föl a miniszter szavaira, aki miután kezét fogott a pályaudvaron összegyűlt urakkal s néhány szíves szót váltott velük, fölszállt a négyes diszfogatra s ezzel kezdetét vette a bevonulás.

A bevonulás.

Mindenkinek el kell ismerni, hogy a törökkanizsaiak imponáns fogadtatásban részesítették a minisztert. A község ez alkalomra szinte városias szintűt öltött. Az utvonalon végig fáklyások képeztek sorfalat s két oldalt mécsesből ötletesen összeállított tűzoszlopok voltak föllállítva egész a miniszter lakásáig. A házak ablakai mindenütt fényben usztak s emelték a ragyogó képat a kivilágított diadalkapuk, a lámpionok sokasága s más díszítések. Oprean Aurel jegyző a rendezéssel rendezőtársaival egyetemben mondhatni remekelt s olyan illuminációt produkált, ami a vendégeket a legteljesebb mértékben meglepte.

Tallián Béla hosszú kocsisor élén, folytonos éljenzés közben vonult lakására, ahol a törökkanizsai szabadelvűpárt küldöttsége fogadta a minisztert Schulpe Vilmos pártelnök vezetésével.

A jelöltség följánlása.

Miután lakásán a miniszter átöltözött, a szabadelvűpárt küldöttsége eléje járult és Schulpe Vilmos a párt szombat délután tartott határozatából kifolyólag lelkes szavakban följánlotta Talliánnak újból a kerület képviselőjelöltségét.

Tallián Béla nagy köszönettel és hálával fogadja az új megbízatást. Jelszava egész életében a dolog, a munka volt s ezt kerülete érdekei-

vel igyekezett mindig kapcsolatba hozni. A kerület ragaszkodása előtte oly becses, hogy hátlatlanságnak tartaná elhagyni. Igéri, hogy éppen olyan szorgalommal, becsülettel és szeretettel fogja fölkarolni kerülete érdekeit, mind eddig.

Miután a miniszter a küldöttség tagjaival kezet szorított s néhány percig társalgott velük, a küldöttek eltávoztak s a ház előtt gyülekeztek, a hová kis idő múlva a polgárság fáklyásmenete vonult.

A szerenád.

Mikor a fáklyásmenete a miniszter lakásához ért, a közönség itt sorba állott. A dalárda az ablakok alatt rázendített a Himnuszra, melyet az egész nép levett kalappal hallgatott meg.

Az ének elhangzásával Hoffmann János csókai esperes-plébános lépett az ablakhoz, amelynél a miniszter helyet foglalt s határos beszéddel üdvözölte Talliánt otthonában a törökkanizsai választókerület polgárai nevében és megbízásából.

Azon ékes szavak után — mondotta — melyek Torontál határán és Törökkanizsa küszöbén Nagyméltóságod üdvözlésére elhangzottak, alig marad virág az örömkoszoru feldisztítésére és alig találkoztam méltó szavakat ama nagy öröm kifejezésére, melyet Nagyméltóságodnak ily magas kitüntetésére, ily magas rangra való emelkedésére mindnyájunk szívében idézett elő, ledőltek ma a korlátok, melyek az osztályokat, felekezeteket a nemzetiségeket is elválasztják egymástól, örömmünkben egy felekezetté olvadtunk, midőn szívünk mélyéből azt kiáltjuk, „Éljen Tallián Béla“, ami szeretett kegyelmes urunk. Sőt felhők borultak édes hazánkra, pártviszályok dühöngtek, politikai életünk hajója ingadozott a háborgó tengeren. Bátor lelkek, igaz hazafiak nagy önfeláldozással és erőfeszítéssel fáradoztak azon, hogy megmentsék a hajót a töréstől. De ime hazánk elveti gyászfátyolát, mentő csillagok tűnnek fel hazánk egén. És midőn e mentő csillagok sorában ott tündököl Nagyméltóságod is, midőn ott látjuk e mentőcsillagok sorában Nagyméltóságodat, egyikét azon bátor lelkek és igazi hazafiaknak, kik nem engedték a hajót elmerülni, ki kételkednek a kibontakozások sikerében? És midőn most a mi kedves csillagunk oly közel van, ki ne kiáltana szíve mélyéből „Éljen Tallián Béla, a mi kedves kegyelmes urunk!“

A földművelési miniszteri tárca hazánkban mindig, de különösen ma bír a legnagyobb fontossággal. Válságos viszonyaink és ezekből kifolyólag szomorú munkáviszonyaink kergették a munkásokat a szociális karjaiba, mely szociális nem annyira külfolyásnak, mind inkább a tényleges szükségleteknek szüleménye és a mely szociálizmussal ma már minden komoly politikusként számolnia kell. E társadalmi törekvéseket közigazgatási uton mérsékelni, irányítani lehet ugyan, de teljesen orvosolni nem, ehhez a gazdasági és munkáviszonyoknak jobbra fordulása szükséges. Nagyméltóságod, ki jobban ismeri ezen viszonyokat és azoknak forrásait, mint bárki az országban, meg fogja találni az utat arra, hogy egészségesebb viszonyok létesüljenek, mert ez által nem csak vidékünknek, hanem az egész hazának halhatatlan szolgálatokat teend. Nagyméltóságod szereti a népet, annak érdekét szívén viseli és én azt hiszem, hogy lesz idő, midőn a munkáosztály is halás szívvél azt fogja kiáltani: „Éljen Tallián Béla, a mi megmentőnk!“

Kegyelmes Uram! Nagyméltóságodnak működése mint földművelési miniszter ma még csak egy üres lap — kérem az egek urat, adjon Nagyméltóságodnak testi lelki erőt, hogy ezen üres lap tele legyen irva oly magas tettekkel, melyek a haza diadalmát és a honpolgárok boldogságát hirdetik. Hogy úgy legyen, éltesse, áldja meg Méltóságodat a Mindenható még igen soká. Éljen!

Az éljenzés lecsillapultával Tallián Béla válaszában hangsúlyozta, hogy ő mindig a munka, a szorgalom és a becsület zászlaja alatt dolgozott. Hogy most a kormány tagjainak sorába lépett, az nem cifra dísz, hanem fokozott, sőt terhes munkát jelent. Azonban mint a jó katona, aki egyforma készséggel viseltetik, bármilyen helyre is állítsák, ő is elfogadta a felelősségteljes súlyos állást, amely ma kétszeresen nehezedik a kormányfőfiú vállaira. Hogy sikerül-e az országot kivezetni a válságból, most még nem tudja, de miniszter társaisal egyetemben ő is minden erejével törekedni fog erre. Ő a maga nagy munkájában társul fogad mindenkit s ismétli, hogy őt mai helyzete nem változtatta meg s polgártársai szeretetével legőszintebb háláját és köszönetét fejezi ki.

A miniszter éljenzéssel fogadott beszéde után a dalárda éneke zárta be a szerenádot s a közönség hamarosan szétszórt, hogy a kaszinó termeibe gyűljön, ahol a disztrakoma volt.

A disztrakoma.

A törökkanizsai kaszinó tágas nagy terme és melléképületei zsúfolásig megteltek a lakomára vendégekkel. Ugyszólván összehúzódtak az emberek az asztaloknál, ahol mintegy négy-

száz ember számára terítettek, de voltak még sokan, akik ki is szorultak a vacsoráról.

A nagy teremben az asztalfőn természetesen a miniszter ült, míg körülötte Schulpe Vilmos a szabadelvű párt elnöke, Gerliczy Ferenc báró deszki nagybirtokos, Bernáth járásbíró, Tallián Ernő főbíró, Tellecsky főbíró, Tallián Vilmos földbirtokos, továbbá a szegedi vendégek Malina főmérnök és Reök Iván foglaltak helyet.

Az első felköszöntőt Bernáth Gyula járásbíró mondotta a királynak. Majd Schulpe Vilmos pártelnök mondott formás felköszöntőt Talliánra, vázolja kiváló jellemét s hangoztatva, hogy milyen büszkék ő reá, akinek főlemelése az ő főlemelésük.

Tallián programbeszéde.

Schulpe Vilmos szavait követő éljenzés után általános figyelem között Tallián Béla emelkedett szólásra.

Azzal kezdte szavait, hogy nem csak a hála, nemcsak a köszönet, de bizonyos kötelesség a jövőt illetőleg adja a kezébe a poharat. Főléleges volna ugyan neki most programot mondani, mert mint az ünnepségen elhangzott beszédek is kifejezték, az ő működése nyitott könyv, de ebben a percben mégis szükségét érzi annak, hogy röviden közölje terveit és szándékait a jövőt illetőleg, mert azok nemcsak választói és választókerülete, de az ország boldogulásával vannak összekapcsolva. Fájdalommal kell rámutatnia arra a súlyos helyzetre, melybe a válság az országot sodorta. Hosszu időn át tétlenül állunk a ránk váró sok munka közepette s az ebből származó veszteségek épp úgy sújtották az országot minden réteget, mint magát a politikai harc színterét, a parlamentet is, mert ennek tekintélyét a válság évekre tönkretette.

Ennek a helyzetnek nem szabad így tovább tartani, most már megálljt kell kiáltanunk s azért főfontosságú feladat a rendes parlamenti viszonyok helyreállítása. Ez a kormány programja is s az a program, amit a miniszterelnök elmondott, az övé is. Terhes feladat az, amire a kormány tagjai s így ő is vállalkozott, de a kötelességérzet kényszerítette erre mindannyiukat. Aki a viszonyokat ismeri, az tudja, hogy ma ugyancsak nem öröm miniszternek lenni, de a munkát vállalni hazafiassal kötelesség. A mostani kormányra hárul az a nagyfontosságú feladat, hogy a korona és nemzet közötti viszonyt erősítse s ök minden erejükkel erre törekedni fognak. A Tisza-kormány a szabadelvűség alapján áll, még pedig a szabadelvűségnek az életszükségleteiből merített alapján. Nemzeti-ségi szempontból Tisza István gróf programját vallja, a mely a nemzetiségnek a haza minden polgárát megillető jogokat megadja, de megköveteli ő is és a kormány minden tagja, hogy a nemzetiségek is igaz hazafiak legyenek (Zajos taps és éljenzés. A szerbek zsviőznak, a románok „szetraszkat“ kiáltanak.)

Színesen és érdekesen, nagy hatással szólott tovább a miniszter a nemzeti szellemről, majd rámutatott az ország súlyos pénzügyi helyzetére, amit első sorban a föld érez meg. Azért tehát takarékoskodni kell. Amit eddig megkezdtek, azt mindenesetre be kell fejezni, de újabb terhek előidézésére nem szabad vállalkozni.

A beruházási javaslatról szólva azt mondja, hogy mikor azt benyújtották, a viszonyok rendezettebbek voltak. Ma megváltoztak a viszonyok s így ma e körül nagy megfontolással kell eljárni, mert nagy takarékoságra van szükség.

A tisztviselők fizetésrendezésére terve át, konstatálja, hogy a miniszterelnök fejtegetései erre vonatkozólag nem elégtettek ki az állami tisztviselőket. A kormány azonban ma, a pénzügyi helyzetből kifolyólag, mikor az adók sem folynak be, könnyelmű ígéretet nem tehet. Ő is csak ugyanazon a véleményen van ebben a tekintetben tehát, mint amit Tisza kifejtett. Talán rosszul hat ez a tisztviselőkre, de az igazság és méltányosság türelme fogja bírni az állami tisztviselőket, kik mellett a többi tisztviselőnek is épp olyan nagy szükségük volna a fizetésemelésre.

A tárcája keretébe való kérdésekről azt hangoztatta, hogy a közigazgatási törvényeink hiányait kell megjavítani. Ezek nagyrészt reformokra szorulnak, mint például vízjogunk, munkástörvényeink stb; s csak ha ezeket a hiányokat megjavítottuk, lehet újabb alkotásokhoz kezdeni. Részletekbe bocsátkozva, ő például rendkívül sürgős és fontos feadatnak tekinti a végrehajtási törvény megváltoztatását, mert a megélhetéshez szükséges eszközöket elvenni valóban nem szabad. Kijelenti, hogy ő rajta lesz, hogy ezt a kérdést az igazságügyminiszterrel egyetértőleg mielőbb megoldja.

Rámutat arra, hogy az autonóm vámtarifa és a kereskedelmi szerződések ügyének megoldatlansága mennyire az ország legvitálisabb érdekeibe vág és sajnos, hogy az 1899. t. c. megkötö a kormány kezét. Ebben a dologban a kormánynak föltétlenül rendet kell csinálni. Megkísérti békével, ha pedig nem sikerül, sajnálatos bár, de más módon csinál rendet, mert erre mul-

hatanul szükség van az ország érdekében. Ami a munkáskérdést illeti, úgy véli, hogy annak mérge enyhült ugyan, de szervezetében erősödött. Ha a munkáskérdés jó kézben volna, nem volna baj s azért az államnak a kötelessége a kérdés rendezését kezébe venni.

Ismételten megköszöni a választók bizalmát, a melyért cserébe ő is bizalommal fordul polgártársaihoz s örülni fog, ha neki tanácsos foglalkozni terhes munkájában.

A miniszter beszédét percekig tartó taps és éljenzés fogadta, a melynek lecsöndesültével Tallián ismét szólásra emelkedett.

Ezuttal — ugymond — Magyarország szerbjeitől bucsuzik. Megköszöni azt a bizalmat, melyet a szerbek, mint királyi biztosba helyeztek. Őszintén szólva, nem gondolta volna, hogy egy kongresszust úgy fejezzen be, hogy az minden tekintetben megfeleljen s mindenkit kielégítsen. A kongresszus pedig kielégítette a koronát, a kormányt, a kongresszust és a népet egyaránt. Bejelenti, hogy a király már jóváhagyta a kongresszus határozatait, egy személyi kérdést kivéve. Most midőn a kormányba való lépése a királyi biztosságról való lemondásra kényszerítette, mindazoknak, akik a kongresszus munkájában segítségére voltak, hálás köszönetét fejezi ki s élteti azokat. (Zajos éljenzés.)

Más felköszöntők.

Most Jovanovics szőregyi szerb pap, Szuvaidzits Joakim tor-józseffalvai szerb pap, a bébai oláh pap éltették hazafiassal Talliánt.

Hoffmann csókai esperes Schulpe Vilmost, a törökkanizsai szabadelvűpárt elnökét éltette, Bernáth Gyula kir. járásbíró ismét Talliánra ültette poharát.

Dr. Hódy Antal a sajtóra emeli poharát s élteti jelenlevő képviselőjét Somfai Jánost, a „Torontál“ szerkesztőjét s kéri, hogy legyen tanúsága a tapasztalatok nyomán, vigye hírül a megye központjába, hogy Felső-Torontálban a nemzeti-ségi gyűlölködésnek nyoma sincs s valamennyi nemzetiség teljes egyetértéssel működik a magyar haza boldogulásán.

Somfai János megköszöni a szíves szavakat, a melyek váratlanul érintették, mert a sajtó szürke munkáit ritkán szokták észrevenni s készséggel megígéri, hogy híradása az igazságnak megfelelő lesz, mint a hogy lelkiismerete mást nem is diktálhat tolla alá.

A lakoma során közben felolvasták az ország központi szabadelvűpárt elnökének báró Podmaniczky Frigyesnek Schulpe Vilmoshoz intézett következő táviratot:

Nagyságos Schulpe Vilmos

pártelnök urnak,

Törökkanizsa.

Tallián Béla nagyméltósága pártunk kiváló érdemű oszlopos tagjának lelkes újraválasztása pártunkban osztatlan örömet okozott. Reméljük, hogy hűvének kivétel nélkül sorakoznak zászlaja alá és újból fényes diadalt aratnak azzal.

Podmaniczky,

pártelnök.

Tizenegy óra után Tallián Béla miniszter a jelenlevők lelkes éljenzése közben eltávozott a lakomáról s lakására tért pihenni, a választók azonban még a késő éjjeli órákig együtt maradtak a legvidámabb hangulatban.

Itt említjük meg, hogy a miniszter vasárnap délelőtt különböző küldöttségek tisztelését fogadta s délután visszautazott Budapestre.

Vécseyné ünnepeltetése.

Nagybecskerek, november 9.

Lélekemelő szép ünnepély folyt le tegnap délelben Nagybecskereken, a jótékony négylet ovodájának helyiségeiben. Akkor adták át ugyanis nagy ünnepélyességgel özv. Vécsey Istvánné szül. Gyertyánffy Eleonora urnő sok évi jótékony működésének elismerésül a király által adományozott arany érdemkeresztet.

Ezen ünnepség alkalmával az ovodát gyönyörűen felszolgálták s a lengő zászlócskák, a számos címerrel és guirlanddal ékesített terem méltó kerete volt a szép ünnepélynek, mely az ovoida szerény falai között lefolyt.

Az ünnepségre már jóval délelőtt nagyszámu és előkelő közönség gyűlt egybe, a melynek sorai között városunk színe-javát láttuk, közöttük dr. Dellimanics Lajos főispánt nevével, Baranyai Imre tábornokot, Jankó Ágoston alispánt, dr. Perisics Zoltán polgármestert, dr. Pacséri Károly tanfelügyelőt, a jótékony négylet tagjait, Knyaskó Lajos felső kereskedelmi iskolai igazgatót, örv. Szávics Evelinet a szerb négylet, Winter Katalint pedig az izraelita négylet élén és még számos más előkelőséget.

Az előcsarnokban Wilschgo Leopoldine

kisasszony vezetésével tizenöt fehér ruhába öltöztetett leányka virággal a kezükben várta az ünnepelt megérkezését, akit midőn az előcsarnokba lépett, a kis leánykák hangos „Isten hozott”-al fogadtak, majd az ovodás leánykák egyike, Szlavikovsky Gizike egy szép vers kíséretében pompás virágcsokrot nyújtott át az ünnepeltnek, akit midőn fia Vécsey Béla huszárszázados oldalán gyermekei és hozzátartozói kíséretében a terembe lépett, hangos éljenzéssel fogadott a közönség.

Az éljenzés lecsillapultával dr. Dellimanics Lajos főispán lépett az ünnepelthez s a közönség nagy figyelmé között lelkes szavak kíséretében átnyújtotta az ünnepeltnek a király által adományozott arany érdemkeresztet, mely kitüntetés Vécseyné látható megindulással fogadja.

Ezután dr. Pacséri Károly kir. tanfelügyelő intézett beszédet az ünnepelthez, méltatva annak minden szép és nemes iránti szeretetét s a jótékonyaság terén hosszú éveken szerzett érdemeit. Beszéde végén kéri az Istent, engedné meg, hogy Vécseyné, ki egész életét egyszólván a közjónak szentelte, jótéteményeinek gyümölcsét, a királyi kitüntetést még számos éven át zavartalanul élvezhesse. A közönség itt újból zajos éljenzésbe tört ki s midőn a csend némileg helyreállt, öv. Szavics Eveline a szerb nőegylet elnöknője egylete nevében őszinte örömmel adott kifejezést Vécseyné kitüntetésére fölött.

Löffler Jónás az izraelita nőegylet nevében az alábbi beszédet intézte az ünnepelthez:

Nagyságos asszony!

Az izr. nőegylet mely hódolattal és örömmel tudomásul vette ő Felsége dicsőségesen uralkodó királyunk magas kegyét, melylyel Nagyságodat, mint testvéregyletünk érdemekben dus elnöknőjét volt kitüntetni kegyes. A jótékonyaság gyakorlása magasztos cél, a szegények, árvák és nyomorultak támogatása Istennek és embernek tetsző munkásság, de ezen feladatok teljesítéséhez kell nemes szív, érző kebel és ember-szeretet. Nagyságos asszony 30 évi buzgó fáradozásában ezen nemes tulajdonsága által vezéreltetve, kiérdemelte szeretett királyunk kegyét, de kiérdemelte a Mindenható jutalmát, mert aki az özvegyeket, árvákat és ügyfogyottakat istápolja, az isteni munkát végez és azért isteni áldásban is részesül.

Fogadja Nagyságos asszony egyletünk őszinte szerencsekívánatait és hön óhajtjuk és kívánjuk, hogy a Mindenható áldja meg Nagyságodat hosszú zavartalan boldogságu élettel.

Éljen soká!

Majd Streitman Antal főgimn. tanár, mint a jótékony nőegylet titkára, az egylet nevében a következő beszédet intézte a király által kitüntetett urnóhoz:

Mélyen tisztelt nagyságos asszony!

Szeretett díszelnökünk!

Nagyságod mikor a jótékony nőegyletet megteremtette, kettős célt tűzött maga elé: egyik kezével a jótékonyaság vesztá tűzét, másikkal a kisdédóvás szent ügyét istápolta. És ápolta három évtizeden keresztül oly kitartó buzgósággal, hogy a két intézményt teljesen kifejlődve és megismosodva adhatta át örökül az újabb nemzedéknek.

Mikor ez ünnepélyes pillanatban a királyi kitüntetéshez mi is szívből gratulálunk, fogadalmat teszünk, hogy nagyságod nemes példáját követjük, hogy a reánk hagyott szent örökséget szerető gondnal s kitartó buzgósággal fogjuk nemesak megőrizni és fentartani, hanem tovább is fejleszteni.

És tesszük ezt a fogadalmat azzal a szívből fakadó óhajjal, hogy nagyságod alkotásának virulásában sokáig gyönyörködhessek, hogy a jótékony nőegylet javára és dicsére az Isten nagyságodat sokáig, igen sokáig éltesse.

Majd Hegedűs János Nagybecskerek város közönsége nevében az alábbi magas szárnyalásu beszédben üdvözölte az ünnepeltet:

Nagyságos asszonyom!

Különös véletlen játéka a sorsnak ez a mi mai ünneplésünk. Nagyon meggondolásra érdemes ez belső tartalmára nézve, sőt merem mondani nagy nemzeti jelentőségű is.

Előttünk folyik a nemzet nagy harcra nyelvért, hogy ez ott is érvényesüljön, a hol kiömlő meleg vérünkkel áztatjuk az imádott haza drága földjét, ha szükség kívánja és hogy a világnemzetek előtt is érvényesüljön.

Itt van előttünk egy tény, mely glorifikálja, hogy a magyar nyelvért folytatott nemes küzdelem oly becses a legelső magyar ember előtt is, hogy kész volt érte elismerését kifejezni.

Összehasonlítva e tényt az előttünk folyó küzdelemmel, a mily jól esik és örvendünk a megnyilatkozó fejedelmi tényen, annyira vérzik szívünk küzdelmünk meddőségeért.

E tény szól a társadalomnak, a küzdelem meddősége nemzetnek.

Igy fogom fel én is a mai nap jelentőségét s ezért a társadalom, e város társadalma nevében szölok.

Nagyságos asszonyom! Mi bensőleg igen régen felékesítettük már nagyságos asszonyomat azzal a láthatatlan legszebb díszel, melyet polgár polgártársának adhat: az önzetlen tisztelet és becsüléssel.

Nagyságos asszonyom — ha szabad a régi kor e tisztos szavát használnom — rég beirta nevét e város társadalma szívébe, és e város társadalma saját szívében tisztelete és becsülése által oly emléket emelt nagyságosasszonyomnak, melyet rozda nem emészt, a föld nem tesz magával egyenlővé, hanem élni fog örökké időre-időre az élő utódokban és pedig annál kegyteljesebben, minél inkább fogják érezni a rohanva haladó kor léhaságát.

Nagyságosasszonyom tette a legszebb emlék, mely annál ékeesebben fog tündökölni, minél távolabb haladunk attól a kortól, melyben saját maga emelte emlékalapjait lerakta.

És ha, mint az idők jele mutatja, a késő utódokban lesz megtáborodás, és ha megszállja, mert kell, hogy megszállja az utódokat a megilletődés perce: akkor nagyságosasszonyom emelte emlék lesz az az égő csipkebokor, mely lelkeik megtáborodását megállítja, nagyságosasszonyom tette lesz, mely lelkük megzavart összhangját helyreállítja.

Az a kettős, sőt hármas feladat, melyet nagyságosasszonyom, oly szép, oly nemes, melyre Isten csak kiválasztottjait segíti.

Jótékonyaságot gyakorolni ott, ahol kell; megmenteni és megvédeni az ártatlan kisdedeket a hazának, az igaz élenek, hozzá még felnevelni egy szép és nagy családot: oly valami fenséges és egyszerű, melyért hálát kell adni az Istennek. És ha ehhez hozzávesszük, hogy amit nagyságosasszonyom családjában gyakorolt, azt átvitte a társadalomba is, akkor mi, e város társadalma, ki ismerjük határtalan szívósága nagyságát és melegét, csak méltó büszkeséggel jöhetünk ide, hogy örömmünknek s elismerésünknek kifejezést adjunk.

Hogy ismét a régi kor szavait használjam, nem nagyságosasszonyomnak akarok udvarlani szavaimmal, mert hiszen a mit nagyságosasszonyom tett, azt szíve parancsolta. Szíve pedig csak jót, nemeset és szépet diktált; de szólni akarok arról a miért-ről, a melyért tette, a mit tett.

Sokkal kozmopolitikusabb a mai világ, sem hogy erről a miért-ről mindig és mindannyiszor ne szöljünk, valahányszor arról csak szólni lehet.

Nagyságosasszonyom átélte e nemzetnek szomorú, át a nagyvilágra szóló dicső napjait, át azt a fájdalmas kort, melyben még az is bűn volt, ha nemzetiesen gondolkozni mertünk. Ezután aludt a nemzet... s hogy felébredt, ehhez nagyságosasszonyom is hozzájárult... és hogy járult hozzá? mint a megváltó az emberiség szíve és eszéhez: a szeretet fegyverével.

Nagyságosasszonyom is kimondta az idvezítő szavait: engedjétek hozzám jönni a kisdedeket! és ezek jöttek... jöttek, napról-napra évről-évre, évtizedekről-évtizedekre erre a helyre, a hova nagyságosasszonyom hívta őket a gondos jó anya szerető szavaival; s a maga köré gyűjtött kisdedeknek átadta Vörösmarty által az „uri hölgy”-től kértet: teremtettem ime e városnak kort, melyben a magyar szó és név imádvá van s megadta az ártatlan kisdedeknek néma szájjával kért — hazát.

Tudom nem keresett hirt, dicsőséget, de keresett szívörömet, s tudom, hiszem, azt ime megelé! Felkereste e mai napon nagyságosasszonyomat e nemes város társadalmának színe-java s ezek között talán azok legtöbben, akik annak a kor-rak voltak kisdedei s amit meg nem értettek akkor, megértjük ma, s ha szempilláinkon köny rengedez, az öröm s hála könnye ez, mert tudjuk, mert érezzük, mert nagyságosasszonyom tanított reá: „Szeretni e mindent adó hazát.”

És ha van egy szebb jövő élet, hová földi salak föl nem ér, hova oly sok dicső nagy és nemes asszonyaink költöztek már el: akkor bizonyára szívöröm repesve vesznek részt e mi ünnepünkben, mert látják, hogy a nagy elődöknek nagy utódaik vannak; s ezen elődök között bizonyára egy gróf Brunzvik Teréz, gróf Teleki Blanka, Leövey Klára triumvirátusa elismerő hozsánnt zeng — nagyságosasszonyom felé.

Ez a hozsanna a mi szívünkben is visszhangzik és ezt a fejedelmi kegy fénylő sugara által nyújtott szép ünnepünk nem fejezhetjük be méltóbban, mintha velem együtt kívánják, hogy az Isten éltesse soká, boldogan, szerettei körében városunk nemes nagy asszonyát! Éljen a haza, éljen a király!

A szép beszédet szünni nem akaró éljenzés követte.

Általános csend s nagy figyelem között a következő szavakban fejezte ki az ünnepelt köszönetét:

Méltóságos Főispán Ur!

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim!

Alattvalói hódolattal és a legmélyebb tisztelettel fogadom és veszem ő Felségének, Magyarország apostoli királyának legmagasabb kitüntetését, a melyben engem mint erre érdemet ent kegyesen részesíteni méltóztatott. Érdemtelennek érzem magam az itt elhangzott elismerő és di-

csérő szavakra is, mert, ha a jótékony nőegylet kebelében s annak élén eltöltött 30 esztendei működésemmre visszapillantok, azt kell vallanom és nyilvánítanom, hogy ha az emberbaráti és gyermekvédelem tekintetében elismerésre méltó buzgalmat fejtettem ki, az csakis az egylet mélyen tisztelt tagjai, mint főként az általam mindig nagyra becsült választmányi tagok odaadó és önzetlen támogatása és közreműködése mellett volt lehetséges. A mily váratlanul ért engem ez a magas kitüntetés, ép oly örömmel is tölt el, mert ez által nem annyira magamat látom kitüntetve, mint inkább a jótékony nőegyletet, a mely mindenkor oly nemesen töltötte be szép hivatását a felebaráti szeretet és kisdéd védelem szolgálatában. A midőn azt kívánom, hogy adjon a Mindenható erőt és kitartást továbbra is ezen egyesület tagjainak és választmányának ezen két magasztos eszme minél tökéletesebb megvalósításához. Hálás köszönetet kell mondanom az egylet nagyra becsült elnöknőinek, a mélyen tisztelt választmány és egyesületi tagoknak, az itt megjelent egyleteknek s az összes jelenlevőknek, hogy engem ezen megható ünnepélyvel ennyire ismételtén kitüntetni kegyesek valának. De köszönetet kell mondanom főispán ur ő méltóságának is, a kinek kell tulajdonítanom, hogy engem a királyi kegy fényes sugara ezen kitüntetéssel érintett s a mai ünnepeltetésnek ezáltal részesevé lettem.

Isten áldását kérem az egyletre s önökre mindnyájukra azzal a fohászommal: Éljen a király! Éljen a magyar haza!!

A szépen előadott beszéd könyekig hatotta meg a hallgatókat.

Végül dr. Dellimanics Lajosné, a nőegylet fáradhatatlan elnöknője, megköszönte a szépszámu közönség megjelenését s ezzel a szép ünnepély, mely sokáig fog emlékében maradni mindazoknak, kik a köztisztületnek örvendő urnó áldásos működését méltányolni tudják, véget ért.

Adja Isten, hogy sokáig élvezhesse még megelégedettségben a méltán megérdemelt kitüntetését.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— Rendkívüli megyei közgyűlés.

Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tartott. Dr. Dellimanics főispán megnyitójában előadja, hogy a rendkívüli közgyűlést a megyei és árvapénzek miként való elhelyezése miatt hívta össze. Majd előadja, hogy a király a vármegyének ő Felsége névünnepe alkalmából kifejezett hódolatáért köszönetét fejezi ki.

A tárgysorozat előtt az elnöklő főispán bejelenti, hogy Kluen-Hedervary gróf miniszterelnöki állásáról lemondott s hogy a király Tisza István gróft nevezte ki miniszterelnöknek. Amidőn felsorolja az új kabinet tagjait, indítványozza, hogy a törvényhatóság az új kormányt feliratilag üdvözölje. A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadja. Dr. Vinczehidy Ernő megyei főjegyző felolvassa alakban és tartalomban egyaránt kiváló feliratát, melyet a közgyűlés zajos helyeslés közben magáévá tesz.

Következik a tárgysorozat.

A m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség előterjesztésére a vármegye alispánja azon javaslatot teszi, hogy a törvényhatóság határozza el, hogy a tulajdonába tartozó, a vármegye felügyelete alatt álló egyes alapok pénzkészletét, úgy mint a lefolyt esztendőben, ismét a Torontáli takarékos és hitelbanknál, a Nagybecskereki takarékos és előleg-egyletnél, a Nagybecskereki Takarékpénztárnál és a Nagybecskereki Népbanknál helyezze el a részvénytöke és tartalékalap összegének arányában. Az állandó választmány véleményének egyhangú elfogadásával az előterjesztés némi módosítással elfogadtatik. Elhatározza ugyanis a törvényhatósági bizottság, hogy megbizza az alispánt, miszerint a szóban forgó pénzkészletet az 1904. esztendőben a fent említett 4 intézetben és a Torontálmegyei

Központi Hitelszövetben helyezze el, lehetőleg a részvénytőke és tartalékalap, illetve a hitelszövetkezetre vonatkozólag a részjegyek és tartaléktőke összegeinek árnyában.

Ugyanígy határozott a közgyűlés az árvaipézeket illetőleg

A vármegye alispánjának Lajosfalva község kölcsönének konvertálása tárgyában előterjesztése — Elfogadjatik.

Nagykikinda város képviselőtestületének határozata kölcsönének konvertálása tárgyában. — Mindkét kötvény és pedig egy 460 ezer és egy 360 ezer koronás kölcsön kötvénye jóváhagyólag záradékolatik.

Szerbpadé község határozata kölcsönének konvertálása tárgyában. — Jóváhagyatik.

Bégszentgyörgyi községi takarékpénztár 1902. évi számadása és mérlege. — Jóváhagyatik.

Jankó Ágost jelenti, hogy Tallián Bélát, vármegyénk szülöttjét földművelésügyi miniszterre történt kinevezése alkalmával táviratilag üdvözölte. (Élénk helyeslés.) A miniszter ugyancsak megleghangú táviratban mondott köszönetet az üdvözetért. (Lelkes éljenzés.)

Ezzel a közgyűlés 3/410 órákor véget ért. Jegyzőkönyvhiteltesítők: dr. Milos Aurél, dr. Varady Imre, dr. Pollák Viktor, dr. Klein Mór, Napholtz Ágost.

— **Rákóczi-ünnepély.** Nagyobb közönséget is csak ritkán, szébbet talán még sohasem látott a vármegye háza díszterme, mint szombaton délután. Valahány szék csak akad a vármegye házában, azt szép hölgyek foglalták el, a karzatról tüzes szemek villogtak le s a terem hátulsó részében zúfolva álltak a férfiak, egyszóval epoly nagyszámú, mint előkelő közönség jött el a közigazgatási tanfolyam hallgatói által rendezett Rákóczi-ünnepélyre. S konstataljuk mindjárt bevezetéseknél, hogy a közönség nem bánta meg megjelenését, sőt ellenkezőleg máskor is bizonyára enged a fiatal emberek hívó szavának, különösen, ha tehetségüket a hazafiság szolgálatába állítják.

A Mojsze Milán zenekara által előadott nyitány után a tanfolyam ügybuzgó igazgatója Jankó Ágost alispán rövid lelkes beszéddel megnyitotta az ünnepélyt. A szép eszmékben bővelkedő beszéd lelkes viszhangra talált a közönségnél, mely zajos tapsal fogadta a megnyitót.

Ezután Udiczky István tanfolyamhallgató elszavalta Lamperth Géza „Rodostóját.”

A szép szavaltat megérdemelt tetszésben részesült.

Az uri dalárda Wagner Nándor hitoktató vezetésével ezuttal is lendülettel éneelt kurucdalokat.

Most következett Szilágyi Albert ünnepi beszéde, melyet szombati számunkban egész terjedelmében közöltünk. Itt csak annyit említnék meg, hogy a formatökéletes, lelkes hazafiságról tanuskodó beszédet a hallgatóság színni nem akaró éljenzéssel jutalmazta.

Nagy hatása volt Weszelovszky Ferenc tanfolyamhallgató szavaltatának is, ki Várad Antal melodramáját „Rákóczi Rodostóban” adta elő mély érzéssel. A zongorakíséretet Schnell Alfrédné urnő látta el, azzal az előkelő művészettel, melyet a bécsi konzervatórium pályadíjnyertes növendékeinél csak természetesnek talál mindenki. Csak azt sajnálhattuk, hogy a jeles művésznőt nem láttuk önálló számmal képviselve.

Ezután Dölle Hilda urhölgy szavalt „Rákóczi halálát” gyönyörű organumának és intelligens felfogásának teljes érvényesítésével.

Weszelovszky Ferenc és Banschák kurucdalokat játszottak fuvolán, még pedig oly ügyesen, hogy a közönség meg is ismételtette.

A műsor utolsó pontja volt Deresty György Miklós szavaltata, ki Illyés Bálint „Rákóczi visszatér” c. költeményét adta elő. A nagy intelligenciájú fiatal ember, a kinek nevével különben lapunk olvasói ismételtelen találkozottak, átgondolt, érzéssel teli szavaltata mély hatást gyakorolt a hallgatóságra.

A közönség, melynek soraiban ott láttuk dr. Dellimanics Lajos főispánt és nejét, valamint közéletünk számos jelesét, mint már említettük, hálásan fogadta a tartalmas műsort s minden egyes szereplőt zajos tapsokkal tüntetett ki. A szép ünnepélynek délután öt órákor volt vége, amikor a közönség a Rákóczi-induló hangjai mellett hagyta el a meggyeházat.

*

A szép ünnepélyt este táncmulatság követte, mely alkalommal a kaszinó terméi ismét megjelentek epoly szépszámmal, mint előkelő közönséggel. Ott voltak dr. Dellimanics Lajos főispán, az előadói kar testületileg, dr. Perisics Zoltán polgár-

mester s közéletünk számos kitünősége. A táncokat Semsey Gyula rendezte a nála megszokott ügyességgel.

A hölgyek névsora a következő:
Asszonyok: Dr. Dellimanics Lajosné, dr. Brájler Lajosné, Balogh Károlyné, özv. Dölle Viola, Erdődy Mártonné, Engel Ádámné, Fein Fülöpné, Horváth Jánosné, özv. Hajduska Béláné, Jakobyné, Jankovits Athanázné, Kun Aladárné, özv. Keresztes Karolin, Kolb Lajosné, dr. Liszátz Jánosné, özv. dr. Linyácsky Pálné, Láday Kálmánné, Mangold Samuné, Mittermayer Imréné, Martin Józsefné (Zichyfalva), dr. Nónay Pálné, báró Pászthy Árpádné, dr. Perisics Zoltánné, özv. Pottyé Jánosné, dr. Riesz Jakabné, Szilágyi Albertné, özv. Stassik Jánosné (Párdány), Solymossy Lajosné, Schnell Alfrédné, Struss Szerafinné, Tarnay Ferencné, Tichy Józsefné, Zachariás Sándorné stb.

Leányok: Bakalovich Dóra, Balogh Eszter, Beer Rózsika (Écska), Dölle Hilda (Párdány), Erdődy Ilonka, Engel Ilona, Fein Vilma, Horváth Rózsa, Hajduska Cecília és Ottilia, Jankovits Darinka és Ilona, Kvatsák Irma, Kubányi Janka (Párdány), Petrovics Zaida, Lissatz Ilonka, Martin Mariska (Zichyfalva), Mittermayer Mariska, báró Pászthy Riza, Papp Lili, Pottyé Istványa, Rziha Lujza, Solymossy Mici, Tarnay Sárika, Zachariás Frida stb.

A mulatság, melyen mindvégig kitünő hangulat uralkodott, hajnalig tartott.

A közig. tanfolyamhallgatók első fellépése kitünően sikerült, — vivat sequens.

— **Változások az egyházmegyében.** A megyés püspök Geiger Alajost, a temesvári-józsefvárosi zárda lelki atyját Német-Czernyára plébánossá nevezte ki és helyére Karl Józsefet, a Majláth grófi család eddigi nevelőjét disponálta.

— **Deák Ferenc emlékezete az ifjusági egyesületben.** A helybeli ifjusági egyesület tegnap délután tartotta első vasárnap délutáni összejövetelét az „Eötvös-utcai” állami iskolában, mely alkalommal Bányai Jakab állami iskolai igazgató Deák Ferenc fölött emlékbeszédet mondott. A népszerű módon tartott előadásban ecsetelte Deák életének főbb mozzanatait, hazafias önzetlen működését, hazai viszonyok alakulására nagy kihatással volt alkotásait, végre Deák Ferencet mint az ifjuságnak igaz barátját mutatta be, behatóan ismertette és fejtegette Deáknak barátjának egyik fiához intézett remek levelét. Az ifjusági egyesület tagjainak is szívókre kötötte Deák eme levelében foglalt szavait: „Legszentebb legyen előtted a haza”.

— **Változások a zombolyai uradalomban.** Hetey Kálmán zombolyai uradalmi műszaki tanácsos távozásával a következő előlepte mentek végbe a Csekonics-uradalomban: Hetey Kálmán helyét Steingaszner Emil uradalmi főpénztárnok foglalta el; Fábrián József németcezményi tisztartót Zombolyára uradalmi főpénztárnossá léptették elő; Molnár Géza kasznár hasonmínőségben Endremajorról Németcezményre, Diel Ede juliamajori tisztartó pedig Endremajorra helyezték át; Schaeffer Emil juliamajori urad. irnok pedig ugyanoda ispánná neveztetett ki.

— **Tempionszentelés Torontávasárhelyen.** Torontávasárhely ev. református templomát f. hó 15-én délelőtt 9 órákor szentelik fel. A fölvatást nagy ünneppel kötik össze s az erre vonatkozó meghívók már szétküldettek. Az ünnep után társas-ebéd lesz. Egy teríték ára 3 korona. Az ünnep sorrendje a következő: 1. Kezdő énekül a XC-ik Zsolt. 1-ső verse. 2. A 233-ik dicséret 1-ső és 5-ik versei. 3. Karének. 4. Fölvatási imádságot mond Dombi Lajos gyulai lelkész, a békés-bánati egyházmegye esperese. 5. Fölvatási beszédet tart Garzó Gyula gyomai lelkész s egyházmegyei tanácsbíró. 6. Keresztel Fa István pancsovai lelkész. 7. Esket Szalay József nagybecskereki lelkész. 8. Urvasorai ágendát mond s kenyeret oszt: Fekete Gyula nagykikindai lelkész, kehelyt oszt Gaicsal János torontávasárhelyi lelkész. 9. Záróimát mond Gaicsal János torontávasárhelyi lelkész. 10. Karének. 11. Ének a 233-ik dicséret 8-ik verse. — Délután egyházi beszédet tart Szalay József nagybecskereki lelkész.

— **Fiatál betörők.** Torontál-Szécsányon Semine István lakásába a múlt héten néhány fiatal 14—15 év körüli suhanc betört és onnan 34 korona készpénzt és — cukrot lopott. A fiatal betörőket elfogták.

— **Nagy tüzek.** Mint Oppováról jelentik, ott a napokban este nagy tűz ütött ki és 1400 korona értékű szalmát hamvasztott el, mely Matics és Grosz odaváló birtokosok tulajdonát képezte. A tűz keletkezésének oka ismeretlen, — Nagy tűz volt szerdán Almáson, mely az erős szélben könnyen végzetessé válhatott volna. Délelőtt 11 órákor ütött ki a tűz, mely majdnem estig dühöngött és három gazdasági udvart hamvasztott el. A tűz oltása a szélben nagy nehézségekkel járt. Az oltási munkában a község tűzoltóságának a glogoni tűzoltók is segítségükre voltak. A derék

tűzoltók egyesült erejének sikerült is a tüzet késő délután eloltani. Az oltási munkákban hathatósan közreműködtek Roosz Vilmos jegyző és Ackermann Ede plébános is.

A feláru vasuti jegyek. A feláru vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok az 1904. évre idejekorán leendő érvényesítésük végett a magyar királyi államvasutak igazgatóságához (VI. ker. Andrássy-ut 73—75. sz.) már f. évi október hó 20-ától kezdődőleg beiktudhatók, azok az igényjogosultak pedig, kik a f. évben ily igazolvány birtokában nincsenek, de ilyet az 1904. évre váltani kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fenti időponttól kezdve kérelmezhetik. Nehogy tehát az igazolványok érvényesítése, illetve az új kiállítás körül késedelem merüljön fel: figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az érvényesítés kieszközölését, illetve az új igazolványok kiállítását az előirt módon mielőbb kérelmezzék. A nyugdíjasok lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által nyugdíjas minőségükét és azt, hogy díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek, folyamodványaikon igazoltni tartoznak.

Homes Fey amerikai elektro-biograf színháza f. hó 10., 11. és 12-én tart előadásokat a helybeli városi színházban. Hirdetése e lap más részén található, mire ezuton is felhívjuk a t. közönség figyelmét.

A Horgony Pain-Expeller (Richters Linimentum Capsici comp.) igazi népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsolések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsolése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitünő háziszér jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 fillér, 1 kor. 40 fillér és 2 korona árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller”, vagy „Richter-féle Horgony-Liniment”-et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre figyelni kell.

ESKÜDTSZÉK.

§ **Lövöldöző asszony.** A nagybecskereki kir. törvényszék, mint esküdtbírószág Mutz Jánosné bűnyűjében szombaton délután hozta meg ítéletét. Az esküdtek Mutznét úgy a vád, mint annak összes következményei alól felmentették. Az ítélet jogerős.

§ **Halálos szövéltés.** A nagybecskereki esküdtszék ma kezdte tárgyalni Szrdanov Ráda szerbaradáci lakos bűnyűjét, aki szövéltés közben Mateics Milán szintén szerbaradáci embert szövéltés közben késsel agyonszúrta. A tárgyalásról térszűke miatt holnapi számunkban hozunk részletesebb tudósítást.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 9-én.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, november 9.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, melyen folytatták a Tisza István gróf programbeszéde fölött megindult vitát.

Ma Holló Lajos Ugron párti és Zichy János gróf, a néppárt vezére fejtették ki álláspontjukat a miniszterelnök programjával szemben.

Zichy János beszéde után Tisza István gróf reflektál általános figyelem mellett az elhangzott felszólalásokra.

Kijelenti a miniszterelnök, hogy a nyelvkérdésben mindig a szabadelvűpárt álláspontján volt s 67-ben a korona és az ország a kérdést már tisztázta (Ugy van! jobbról.) A katonaiskoláknál a magyar alapítványokra csakis a magyar intelligencia fiait bocsátják. A magyar nyelv a jövő tanévtől kezdve a jelentékeny tantárgyaknál életbe lép. A cimerelem még nincs megoldva, annyit azonban mondhat, hogy a közjognak megfelelőleg közös jelvény lesz. A nemzetiségi népiszkolákban a nyelvkérdés szintén rendeztetni fog. A tisztviselők fizetésrendezése dolgában tett kijelentéseire fölhangzott azokat a vádakot, mintha ő a tisztviselőkkel szemben kortespolitikát akarna üzni, visszautasítja. Ez a vád különben is nagyon sántikál, mert ez nagyon rossz kortesfogás volna

tőle. A fizetésrendezés kérdésével behatóan foglalkozni a szükség parancsolja. A válság dolgában Kossuthal és másokkal csak eszmecserét folytatott minden megállapodás nélkül. Az adóbehajtásra vonatkozólag megnyugtathatja az országot, hogy az ex-lexben nem fizetett adókat az adózók részletekben törleszthetik. Kijelenti továbbá, hogy a katonai épületekre magyar felirások jönnek. Ami azt illeti, hogy a fogyasztási adók átengedtesse a városoknak, erről az adóreformnál lesz szó. Végül apellál a miniszterelnök a függetlenségi pártra és kéri, hogy ne akadályozza meg a parlamentet munkálkodásában, hogy a rendes mederbe minél előbb visszatérhessen. (Zajos éljenzés a jobboldalon.)

Az új indemnitás.

Budapest, november 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház pénzügyi bizottsága holnap délután 6 órakor tartandó ülésén kezdi meg az új indemnitásról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A tárgyalás valószínűleg csak egy-két napot vesz igénybe.

Tisztelgés a Ház új elnökeinél.

Budapest, november 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház tisztikara ma délelőtt tisztelgett Andor elnöki tanácsos vezetésével Perczel Dezső elnöknel és Jakabffy alelnöknel.

A Kossuth-párt értekezlete.

Budapest, november 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Kossuth-párt ma este értekezletet tart, melyen határozni fog a párt magatartását, illetőleg Tisza István miniszterelnökkel szemben. A határozat, a párt irányadó köréből eredő hírek szerint, valószínűleg a leszerelés mellett fog szólni, mert a párt összes vezető emberei abban a felfogásban vannak, hogy a hadsereg kérdésében nagy vívmányokat értek el, további engedelmények pedig az obstrukció folytatásával el nem érhetőek és hogy a hazafiság legszentebb kötelemére parancsolja, hogy a válság viszonyok elmuljanak és hogy helyreálljon a béke.

Merénylet Kossuth szobra ellen.

Budapest, november 9. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Nagyatádról táviratozzák, az ott nemrég leplezett Kossuth-szobrot ma hajnalban valaki kénsavval leöntötte. A maró folyadék a szobor terméskövéjét összelukasztotta és erősen megrongálta. A városban rendkívül nagy a felháborodás a merénylet ellen és a hatóság szigorú vizsgálatot indított.

A debreceni főispán lemondása.

Budapest, november 9. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Debrecenből táviratozzák, Puky Gyula, Debrecen szabad királyi város főispánja egészségi okokból leköszönt főispáni állásáról. A lemondást a miniszterelnök már elfogadta.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1903. november 9.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	50 kilogr. ára		Kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	7.50	7.65	80	7.85	8—
Pestvidéki új	76	7.40	7.55	80	7.75	7.90
Bánsági új	76	7.45	7.60	80	0—	0—
Bácskai új	76	7.55	7.70	80	0—	0—
Rozs	új elsőrendű	70—75		6.25	6.40	
	másodrendű	—		6.15	6.25	
Árpa	takarmány	60—62		5.50	5.70	
	égetni való	62—64		5.40	5.50	
Zab	sőrözésre való	84—86		0—	0—	
Tengeri	bánsági	39—41		5.55	5.70	
	másnemű	—		6.05	6.15	
		—		6.15	6.25	

Határidő-üzlet.

Budapest, november 9. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tözsdén az árak nagyjából változatlanok. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1904.)	7.76	—
Tengeri (májusra 1904.)	5.30	—
Zab (áprilisra)	5.50	—
Rozs (áprilisra)	6.65	—

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyezték a Nagybecskereken, 1903. évi november hó 8-án megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	7.30	korona
kétszeres		6.80	
rozsa		5.50	
árpa		4.80	
zab		5—	
kukorica		5.60	
(új)		5.20	
repce		10—	
széna I.		3—	
II.		2.50	
szalma I.		1.50	
II.		1—	
burgonya	50	1.20	
marhahús I.	1 kilogr.	1.04	
II.		0.95	
borjú hús		1.20	
disznó hús		1.12	
juh hús		0.80	
zsír		1.80	

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Ervényes 1903. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra
Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Panesováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Panesováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p., este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Panesovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Temesvár, Versecz, Antalalva—Panesova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

19400/I. sz.

Magyar kir. államvasutak.
Üzletvezetősége Szombathely.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége a részére 1904. esetleg 1906. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállítást biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet m. p.

I. Kavics és terméskő.

II. Mész.

III. Téglák.

IV. Fagygyu.

V. Kőszénkátrány szállítására.

A kiírás tárgyát képező egyes cikkeket feltüntető jegyzékek, melyek egyszersmind ajánlati mintául szolgálnak valamint a szállításokra vonatkozó részletes pályázati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és a m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetőség általános I. osztálya anyag és leltárbeszerzési csoportjánál kaphatók, a hol bővebb felvilágosítások is adatnak.

A szabályszerűen kiállított s ivenkint 1 koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb *f. évi november hó 23-ik napjának délelőtti 10 órájáig* a szombathelyi üzletvezetőség általános I. osztálya anyag és leltárbeszerzési csoportjában adandók át illetőleg posta útján oda küldendők és azok borítéka ezen címmel látandó el: Ajánlat 19400./903. számhoz.

Később benyújtott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan a részletes módzatok betartása mellett állíthatnak ki, nem vétetnek figyelembe.

Szombathely, 1903. október hóban.

(3.2)

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

144742/903. szám

Magyar királyi államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1904. évben szükséges mintegy 453.000 drb. horgonyzott talpfa jelzőszeg és 3640 métermázsa sósav szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb *1903. évi november hó 28-án déli 12 óráig* a magyar királyi államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda küldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt anyag értékének 5%-a legkésőbb 1903. évi november hó 27-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti pénztáránál leteendő.

Szállításra mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási és az illető anyagokra vonatkozó különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb pályázati feltételek, melyek a részletes módzatokat tartalmazzzák, az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségénél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módzatok leírása az ajánlatot tenni szándékozónak fentnevezett magyar királyi államvasuti hivatal által ingyen adatik ki, vagy kívánságára postán küldetik.

Budapest, 1903. október hóban.

(3.2)

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

163.348/1903. szám.

M. kir. államvasutak.

Legelőcsőbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Uj Dombóvár—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetve Ancona közt közlekedő gőzhajóin.

Hajójáratok menetrendje.

1903. november hó 1-től visszavonásig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe minden kedden és szombaton este 8 óra 15 p.-kor.

2. Indulás Fiuméből Anconába minden hétfőn reggel 7 óra 30 perckor és minden csütörtökön este 8 óra 15 perckor.

3. Indulás Velencéből Fiuméba minden hétfőn és csütörtökön este 8 órakor.

4. Indulás Anconából Fiuméba minden szerdán reggel 7 órakor és minden szombaton este 8 óra 30 perckor

Menettartam 10 óra.

Velencében érkezés és indulás a Szt.-Márk-téren.

Menetidjaj

a hajó-átelési illetékekkel együtt:

Honnan	H o v á	Pénz-érték	Gyorsvonat			Személyvonat III.
			I.	II.	osztály	
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	40:00	30:00	16:00	
"	Cannes	franc	122:45	87:80		
"	Firenze	"	79:80	58:10	32:50	
"	Genova	"	95:55	69:10	38:95	
"	Grasse	"	124:60	89:25		
"	Lyon-Perrache	"	134:55	95:70		
"	Marseille	"	144:05	102:40		
"	Milano	"	76:25	55:60	31:05	
"	Menton	"	116:30	83:65		
"	Napoli	"	106:85	77:05	43:60	
"	Nizza	"	119:00	85:45		
"	Róma	"	80:05	58:25	32:60	
"	Torino	"	95:40	69:00	38:90	
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	51:40	37:40	19:50	
Berlin	"	márka	103:80	73:50	41:20	
Breslau	"	"	80:60	58:00	31:80	
Hamburg	"	"	130:20	93:10	54:90	

A gőzhajókon egy ágyért két korona utánfizetendő.

A hajó-átelési díj magában Fiuméből—Velencébe vagy Anconába:

Diszterem hálólhelylyel együtt 16 kor.

I. osztály 12 "

III. " (fedélzet) 6 "

A gőzhajóknak a Budapest—Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencébe és Anconába a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen esatlakozásban állanak. Fiuméba a vonatok a gőzhajók kikötőhelyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenkint 4 gyorsjárat és pedig: Zarába, Spalatoba, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató”-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak központi menetjegyirodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, ahol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Budapest, 1903. november hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Van szerencsém a n. é. közön-
séget értesíteni, hogy a Demkó-
féle házban (Vármegyeház-utca)

**gyümölcs-
kereskedést**

nyitottam, hol mindennemű finom,
-:- kitűnő állapotban lévő -:-

gyümölcs kapható.

Szíves támogatásért esedez

NEDELYKOVICS DUSÁN
gyümölcs-kereskedő,
Nagybecskerek.

(871-3.2)

146.978/903. sz. Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1904. évi január hó 1-től december hó 31-ig esetleg a következő két évben, tehát az 1906. év végéig évenként szükséges:

1000 métermáza gyapotfonal, csapágyakhoz 800 kilogramm gyapotfonal, kenőbelekhez 800 kilogr. gyapjufonal kenőbelekhez szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az igazgatóság jogában állandó a fenti mennyiségekből 25% erejéig többlet- vagy kevesebbet megrendelni.

Ajánlat tehető egyes anyagokra és kisebb mennyiségekre is, egy vagy három évre is.

Az ajánlatok évenként egy koronás okmány-bélyeggel ellátva és lepecsévelve legkésőbb 1903. évi november hó 26-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál nyújtandók be.

Bánatpénzként az ajánlott anyag egy évi értékének 5%-a legkésőbb 1903. évi november hó 25-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál teendő le.

A szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási feltételek és az ajánlati felhívásban foglalt minőségi feltételek.

A pályázati és szállításra vonatkozó egyéb részletes módok az ajánlati felhívásban foglaltak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, az üzletvezetőségeknél, valamint a kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthető.

Az anyag- és leltárbeszerzési szakosztály ezen ajánlati felhívást ingyen adja ki, esetleg postán is megküldi.

Budapest, 1903. évi október hó 17-én.
(3.3) Az igazgatóság.
(Utánnomás nem díjazatik.)

Pénzt, sok pénzt,

h a v o n k é n t 1000 koronáig kereshet
mindenképp tisztességesen minden szak-
ismeret nélkül.

Küldje be címét E. 978 jellege alatt
a következő címre: **Annoncen-Ab-
teilung des „Merker“ Mannheim.**
Meerfeldstrasse. (774-62.36)

151.212/903. szám. Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a jövő 1904. évben esetleg 3 éven át szükséges ón szállításának biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi december hó 5-ének déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig folyó évi december hó 4-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek a n. nyiségek, ugyancsak az általános és különleges szállítási feltételek a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1903. évi október hóban.
(3-3) Az igazgatóság.
(Utánnomás nem díjazatik.)

A nagyikindai járás főszolgabírájától.

8469. I. sz. 1903.

872-3.2

Pályázat.

Nagyikindai szolgabírói járáshoz tartozó Nákófalva községnél a községi orvosi állás lemondás folytán megüresedvén, annak választás utáni betöltése végett pályázatot nyitok.

A községi orvos javadalmazása: évi fizetés 1200 korona, nappali látogatási díj 80 fillér, éjjeli látogatási díj 1 kor. 20 fillér, és halottkemi látogatási díj 80 fillér.

A megválasztandó orvos a husszemplészi teendővel is meg lesz bízva, mely teendője után őt a törvényhatóságilag megállapított díjak illetik.

A megválasztandó orvos köteles a torontálmegyei orvosi nyugdíj-egyletbe mint rendes tag belépni.

Kellően felszerelt pályázati kérvények folyó évi december hó 15-éig alólirotnál benyújthatók.

Nagyikinda, 1903. évi november hó 6-án.

Tellecsky,
főszolgabíró.

Hirdetmény.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete folyó 1903. évi november hó 21-én d. u. 5 órakor Budapesten, az intézet saját házában (Géza-utca 2. sz.)

rendkívüli közgyűlést

tart.

Napirend:

Az üresedésbe jött alelnöki állás betöltése.

Az alapszabályok 27. §-a szerint az intézeti adósok is tagjai lévén az intézetnek, magukat a közgyűlésen az alapszabályok 28. §-a értelmében törvényhatóságokként tartott gyűlésükön választott meghatalmazottjaik által képviselhetik s záloglevélkölcsönök együttes összegének minden 500.000 koronája után egy-egy képviselőt választhatnak, azonban kizárólag csak az intézeti alapító tagok köréből.

Felhívottnak ennél fogva Torontálmegye területén lakó intézeti adósok, hogy a mennyiben magukat a f. évi november hó 21-én tartandó rendkívüli közgyűlésen képviselhetni óhajtják, az általuk összesen felvett 4.789.200 koronányi záloglevélkölcsön után 9. azaz kilenc képviselő megválasztása céljából a Nagybecskereken f. 1903. évi november 15-én d. e. 10 órakor az alispáni kisteremben tartandó választógyűlésen megjelenni s részvételi jogosultságuk igazolására fizetési könyvéket magukkal hozni szíveskedjenek.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete”-nek igazgatósága.
875-1.1
(Utánnomás nem díjazatik.)

Városi színház.

3 szenzációs előadás,
kedden november 10., szerdán 11. és csütörtök 12-én

amerikai elektro biograf

(Randvoll rendszer)

Hommes-Fey színházból.

A kísérő zenét minden képhez egy a helybeli nemzeti zenekarokból fogja eszközölni.

Kezdeté esti 8 órakor. (874-3.1)

A második felvonás után nagy fonográf-hangverseny.

Belépti-díjak: Földszint és I. rend páholy 6 korona, II. rend páholy 3 korona, földszinthelyek I-IV. sor 1 korona, V-XII. sor 1.50 korona, XII-XIV. sor 1 korona, állóhely 60 fillér, tanulójegy 40 fillér, karzat 50 fillér.

Jegyek előre válthatók Gresits J. könyvkereskedésében, este a pénztárnál.

Pénztáryitítás esti 7 órakor.

32.464 I. sz. 1903.

Magy. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Szeged.

Pályázati hirdetmény.

(Pályafenntartási fák szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére 1904. évben szükséges pályafenntartási fák szállításának biztosítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1904. évi szükséglet, mely a tényleges megrendelés alkalmával még felemelhető, vagy lejjebbithető, a következő:

Erdei fenyődeszka 28 m³. Jegenye fenyődeszka 148 m³. Luc fenyődeszka 45 m³. Szurkos fenyődeszka 2 m³. Tölgyfadeszka 6 m³. Szélmetszetlen jegenye fenyődeszka 8 m³. Metszett jegenyefenyőfa 12 m³. Metszett lucfenyőfa 8 m³. Metszett erdeifenyőfa 12 m³. Metszett szurkosfenyőfa 7 m³. 97 m³. Metszett szurkosfenyőfa 7-1-12 m³. 44 m³. Fekete szurkosfenyőfa 12 m³. Felül 41 m³. Faragott tölgyfa 404 m³. Metszett lécs puhafából 42.300 fm. Kerítési oszlop tölgyfából 2330 db. Erdei fenyőpalló 44 m³. Jegenye fenyőpalló 49 m³. Luc fenyőpalló 12 m³. Szurkosfenyőpalló 23 m³. Tölgyfapalló 133. Kerítési rud tölgyfából 15.000 fm. Kerítési rud puhafából 4808 fm. Tölgyzárfa 65 m³. Fedő szindely 47 c/m. 110.000 db.

A fenti anyagok pontos méretei a részletes méretjegyzékben vannak felsorolva, mely méretjegyzék ajánlati és pályázati feltételek az alulirt üzletvezetőségnél ingyen kaphatók, míg az általános és különleges szállítási feltételek csakis készpénzfizetés ellenében a magy. kir. államvasutak nyomtatványtárából (Budapest, Andrassy-ut 73/75 sz. alatt) 50, illetve 30 fillérenyi áron szerezhetők meg.

Ajánlat épületfák szállítása iránt 32464/903. számhoz 1903. évi november hó 17-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége I. osztályához benyújtandó vagy posta útján beküldendő.

Szeged, 1903. október havában.
(3.3) Az üzletvezetőség.
(Utánnomás nem díjazatik.)

Nagybecskerek

Telefonszám 45.

Szén és pirszén (coaks) nagyban.

Aninai fűtőszén, mely a porosz szenet teljesen pótolja, és pedig darabos és kockaszén, továbbá gyári szén kazánfűtésre és mosott kovácsszén, végül első minőségű légszesz- és bányakösz kapható, azonban csak teljes vasuti kocsirakományokban Torontálmegye bármely vasuti állomására szállítva.

A feltételeket közli:

Steinitzer Géza,
szénagykereskedő.

(843-15.11)